

LIETUVOS ANTSTOLIŲ RŪMŲ
PASTABOS DĖL
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
SIŪLOMŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ,
KURIAIS SIEKIAMA MAŽINTI
NELEGALAUS DARBO MASTĄ

2023 m. rugpjūčio 10 d.

Neatliktas per pastaruosius 5 metus skolininkams pritaikytų palengvinimų poveikio vertinimas

	Nuo 2018 m. įgyvendinti teisės aktų pakeitimai dėl išieškojimo sąlygų pakeitimo
1.	Sumažinti išskaitų dydžiai keliasdešimt procentų (nuo 30 % iki 20 %, nuo 50% iki 30%, nuo 70% iki 50%), išieškant skolas iš darbo užmokesčio ir kitų skolininko pajamų
2.	Sudaryta galimybė skolininkui pagal mokestinės paskolos susitarimą su administracinių baudų mokėjimą išdėstyti dalimis iki dviejų metų
3.	Priimtos Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) pakeitimų nuostatos, kuriomis įtvirtinta galimybė asmeniui per trumpesnj terminą sumokėti pusę paskirtos administracinės baudos
4.	Priimti ANK pakeitimai – „nurašymas“/ senatis pritaikoma visoms administracinėms baudoms, paskirtoms iki 2015 m. liepos 1 d. Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą, senatis sueina ir baudoms paskirtoms nuo 2015 m. liepos 1 d.
5.	Skolų procese aktyviai taikoma CPK 704 straipsnio galimybė, kai skolininkas iki varžytynių paskelbimo pats gali pasiūlyti turimo areštuoto turto pirkėją, tai leidžia susitarti dėl jv. sąlygų
6.	Įgyvendinti CPK pakeitimai 2021 metais: visos to paties skolininko vykdomosios bylos (skolos) administruojamos vieno antstolio. Optimizuotos vykdymo procese patiriamos vykdymo išlaidos ir sudarytos palankesnės sąlygos darbdaviams pigiau ir paprasčiau administruoti buhalterinėje apskaitoje išskaitas pagal antstolių patvarkymus
7.	Padidinta CPK reguliuojama skolininko turtė vertė (nuo 2300 eur iki 4000 eur), nuo kurios galima nukreipti išieškojimą į skolininkui priklausantj paskutinj būstą, kuriame jis gyvena
8.	CPK papildytas nuostatomis, draudžiančiomis išieškoti iš būsto, kuriame skolininkas gyvena, jeigu skolininkas pateikia antstoliui įrodymus, kad išieškotiną sumą ir vykdymo išlaidas galima išieškoti per 18 mėnesių, atliekant įstatyme nustatyto dydžio išskaitas iš skolininko darbo užmokesčio ar kitų pajamų
9.	CPK numato galimybes skolininkui būti atsakingam ir sudaryti sutartj su kreditoriumi, susitarti dėl priverstinai išieškomos skolos išdėstymo dalimis grafiko
10.	2022 m. liepos 1 d. įsigaliojo CPK 689 straipsnio pakeitimai, kuriais nustatoma minimalių vartojimų poreikių dydžio suma (MVPD) (354 EUR iš jos skolos neišieškomos), rodiklis, nurodantis asmens išlaidų sumą eurais, reikalingą minimaliems asmens maisto ir ne maisto (prekių ir paslaugų) poreikiams patenkinti per mėnesj. Skolos iš šios sumos neišieškomos.

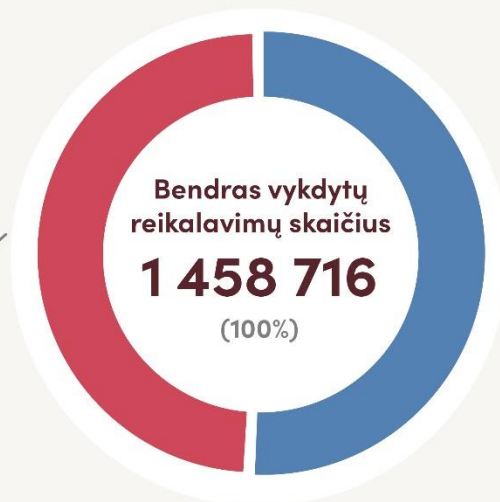
Prognozuojamos naujų išskaitų administravimo sąnaudos

ANTSTOLIO PATVARKYMAS KEIČIANT IŠSKAITŲ DYDŽIUS	ANTSTOLIO/KONTOROS DARBUOTOJO DARBO LAIKO SĄNAUDOS Jei patvarkymui surašyti skiriamos 5 min.	BUHALTERIO DARBO LAIKO SĄNAUDOS Jei patvarkymui administruoti skiriamos 5 min.	PAŠTO SĄNAUDOS
108 antstoliai Po 1500 vnt. patvarkymų Iš viso -162 vnt. patvarkymų	1700 darbo dienų	1700 darbo dienų	162 000 vnt. laiškų
	165 000 € PAPILDOMOS sąnaudos atlyginimams priverstinio skolų išieškojimo sektoriuje	116 000 € PAPILDOMOS sąnaudos buhalterių atlyginimams	890 500 € išlaidos antstolių kontoroms 8 245 € vienam antstoliui

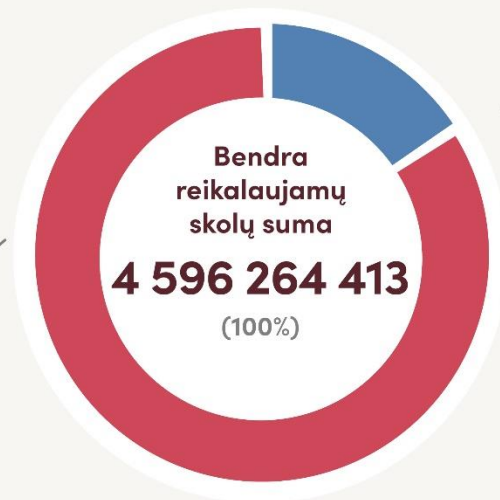
Bendros projekto administravimo sąnaudos sudarytų 1 171 500 €

48%
706 660 vnt.
Privačių fizinių ir
juridinių asmenų
reikalavimų skaičius
2023 m. 1 pusmečio pabaigoje

52%
752 056 vnt.
Valstybės institucijų
reikalavimų skaičius
2023 m. 1 pusmečio pabaigoje

84%
3 877 515 176 Eur
Privačių fizinių
ir juridinių asmenų
reikalaujama skolų
suma
2023 m. 1 pusmečio pabaigoje

16%
718 749 237 Eur
Valstybės institucijų
reikalaujama skolų
suma
2023 m. 1 pusmečio pabaigoje

Pagal
Antstolių informacinės
sistemos duomenis

✓ Kiek Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių turi pradelstų skolų, nėra žinoma.

✓ SADM projektu siūlomų pakeitimų **nauda nepamatuota, grindžiama vien hipotezėmis.**

✓ Antstolių informacinės sistemos duomenimis, didžiausią skaičių priverstinai išieškomų skolų turi 35-44 m. asmenys. Tai visiškai natūralu, nes šis gyvenimo laikotarpis pats produktyviausias: žmonės kuria verslą, tam tikrus projektus, taigi, ir labiau rizikuoja turėti pradelstų skolų.

Lietuvos antstolių rūmų siūlymai, kaip mažinti prognozuojamą žalingą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymų poveikį

1. Keisti „skolų atostogas“ iš iki 12 mėn. į:
 - a) 6 mėn. „skolų atostogas“ +
 - b) 3 mėn. išskaityti tik 50 % taikomų išskaitų dydžius.
2. Keisti, kam ir kada taikomas išskaitų iš darbo užmokesčio mažinimas:
 - a) Automatiškai nemažinti tiems, kurie dirba ir dabar moka, o mažinti tik tiems, kurie dabar nedirba, bet pradėjo dirbti, yra ilgalaikiai bedarbiai;
 - b) Likusiems numatyti galimybę mažinti antstolio patvarkymu tiek iki MMA, tiek virš MMA (CPK 736 str. 3 d.).
3. Mažinti skolos sumą, kuriai esant gali būti realizuojamas skolininko būstas, nuo Projekte numatytos 25 MMA iki, pvz., 8 MMA, nes varžytynės/iškeldinimai reti:
 - a) Pastaraisiais metais varžytinių sumažėjo 40 % dėl augančios būstų rinkos ir CPK numatytos galimybės pačiam skolininkui pasiūlyti turto pirkėją;
 - b) 100 vykdomųjų bylų tenka tik 0,5 % varžytinių.
4. Palikti galimybę realizuoti būstą, jei skola viršija būsto kainą;
5. Svarstyti: socialinio kredito idėją (pvz., yra Olandijoje), daryti „mokestines atostogas“ (GPM + Sodra) ir kitas priemones.
6. Įgyvendinimas - nereikia naujų antstolio patvarkymų siūsti, nes įstatymas būtų taikomas tiesiogiai (išimti CPK pakeitimo įst. 5 str. 3 d.) (sutaupytų kreditoriai, darbdaviai administravimą)

Antstolių siūlomas kelias iš nelegalaus darbo šešėlio – mokesčių atostogos

Į darbo rinką grįžtantiems ir skolų turintiems žmonėms antstoliai siūlo suteikti **mokesčių atostogas**, kurios ne tik skatintų dirbti legaliai, bet ir valstybei padėtų sutaupyti dešimtis milijonų eurų:

- bet kurio legaliai įsidarbinusiojo asmens gaunama minimalioji mėnesinė alga (MMA) dėl mokesčių valstybei mažėja 207 Eur, arba 25 proc. Būtent mokesčiai valstybei labiausiai „kerta per kišenę“ ir yra dažniausia nelegalaus darbo priežastis. Kreditoriams išskaičiuojamos sumos visais atvejais mažesnės už mokesčius valstybei: atsižvelgiant į MMA uždirbančio asmens skolų skaičių ir pobūdį, skoloms dengti gali būti išskaičiuojama nuo 126 iki 190 Eur.
- Valstybei subsidijuojant į darbo rinką grįžusių asmenų mokėtinus mokesčius ir nebemokant jiems nedarbo išmokos, kurios vidutinis dydis, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenimis, šiuo metu yra 458 Eur, laimėtų abi pusės. Jei per metus į darbo rinką sugrįžtų 10 tūkst. ilgalaikių bedarbių, būtų sutaupoma jau 30,1 mln. Eur lėšų. **O jei būtų užimtos visos 14,5 tūkst. esamų laisvų darbo vietų, valstybės biudžetas pasipildytų beveik 43,7 mln. Eur.**

Ačīū!